

Nokia-Tampere Synteettisen metaanin tuotantolaitoksen YVA- hankkeen pesimälinnustoselvitys 2025

Lassi Kangasmäki ja Niklas Paulaniemi
Luontopalvelut Flava Oy
Raportti 16/2025
29.8.2025

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Raportista	3
3. Tutkimusmenetelmät ja epävarmuustekijät	3
3.1. Pesimälinnuston sovellettu kartoituslaskenta	3
3.2. Huuhkajan pesimäpaikan tarkastus	3
3.2. Epävarmuustekijät	4
4. Tulokset	5
4.1. Yleistä	5
4.2. Selvitysaluekohtaista tarkastelua	5
4.2. Huuhkajan pesimäpaikka	13
5. Yhteenveto ja suositukset	13
Lähteet ja aineistot	13

NOKIA-TAMPERE SYNTEETTISEN METAANINTUOTANTOLAITOKSEN YVA-
HANKKEEN PESIMÄLINNUSTOSELVITYS
LUONTOPALVELUT FLAVA OY, RAPORTTI 16/2025

Tilaaaja: Ramboll Finland Oy

Tekijä: Lassi Kangasmäki ja Niklas Paulaniemi

Päiväys: 29.8.2025

Kansikuva: Santalahden rantaa © Niklas Paulaniemi

2. Raportista

Raportti esittelee yleistiedon alueesta, käytetyt tutkimusmenetelmät, selvitysten tulokset ja mahdolliset suositukset näiden pohjalta.

Raportissa puhutaan lintujen määristä pareina tai reviireinä, molemmat tarkoittavat pesimähavaintoja. Pareiksi tulkittiin seuraavat havainnot: laulava koiras, varoiteleva koiras, nähty koiras, varoiteleva naaras, nähty naaras, varoiteleva pari ja nähty pari, pesä, poikanen tai poikue. Vesilinnuilla paritulkinnat eriävät edellämainitusta, tulkinnat on avattu lajikohtaista tarkastelua osiossa. Raportissa keskitytään huomionarvoisiin lintulajeihin. Huomionarvoisia lintulajeja ovat uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajit sekä Suomen vastuulajit. Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit on arvioitu Suomen lajien Punaisessa kirjassa (Hyvärinen et al. 2019). Uhanalaiseksi arvioidut lajit ovat vaarassa hävitä Suomesta nykyisellä kannan kehityksellä eri aikaväleillä. EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajit ovat eurooppalaisen yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja, joiden suojelua tulee kehittää erityisesti Natura 2000 -alueverkoston avulla. Suomen erityisvastuulajit ovat lajeja, joiden populaatiot painottuvat Suomeen. Vastuu merkitsee lajien seurannan ja tutkimuksen tehostamista sekä niiden elinympäristöjen huomioimista.

Käytetyt lyhenteet

CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, dir = EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja eva = Suomen erityisvastuulaji. Laskijoista käytetään lyhenteitä OR = Onni Rantanen ja NP = Niklas Paulaniemi.

3. Tutkimusmenetelmät ja epävarmuustekijät

3.1. Pesimälinnuston sovellettu kartoituslaskenta

Pesimälinnustoselvitykset suoritettiin kahdessa kierroksessa. Ensimmäinen kierros toteutettiin 24.5. kaikkia muita paikkoja paitsi Uittotunnelin ympäristöä lukuunottamatta. Siellä ensimmäinen kierros tehtiin 29.5., koska kyseisen alueen selvitys tilattiin myöhemmin. Toinen kierros toteutettiin 4.-5.6. Jokainen alue kierrettiin aamulla lintujen aktiivisimpaan lauluaikaan kävellen läpi molemmilla kierroksilla. Laskentaa suoritettiin mahdollisimman tyyninä ja sateettomina päivinä, jotta saatiin mahdollisimman luotettava kuva selvitettyjen alueiden linnustosta. Mahdollisia pesiä ja pesäkoloja etsittiin alueilta samalla. Jokaisen huomionarvoisen tai muuten mielenkiintoisen lintulajin havainnot kirjattiin heti maastossa kartalle.

3.2. Huuhkajan pesimäpaikan tarkastus

Huuhkajan entistä pesimäreviiriä selvitettiin 28.6. iltapuolella kiertäen jalan louhimoalueen ympäristöä sekä hankealueen puolta. Havainnointireitti kulki männikkömetsän reunaa koko selvitysalueen mitalta, sisältäen myös pohjoispuolen vanhojen pesien ympäristön tarkkailua ja kuuntelua. Ajankohta huomioiden poikaset

olisivat vielä saattaneet olla pesässä, mutta hyvin mahdollisesti ne olisivat jo olleet pesän ulkopuolella emojen ruokittavana. Tarkkailu sisälsi myös huuhkaja-atrapin soittoa havainnoinnin tehostamiseksi.

2.7. kierrettiin vielä selvitysalueen länsipuolen metsänreunoja alueen polkuverkostoa hyödyntäen. Lisäksi käytiin louhimoalueen pohjoisreunalla, josta havainnoitiin koko louhosaluetta. Tarkkailu sisälsi myös huuhkaja-atrapin soittoa havainnoinnin tehostamiseksi.

Taulukko 1. Havainnointiajat ja sääolosuhteet havaintopäivittäin.

Päivä-määrä (laskija)	Kellon-aika	Lämpötila alussa °C	Lämpötila lopussa °C	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli alussa	Tuuli lopussa
24.5. (NP)	4:05-8:20	+5	+9	6/8	5/8	3 m/s	4 m/s
29.5. (NP)	5:45-6:30	+11	+11	8/8	8/8	1 m/s	1 m/s
4.6. (OR)	3:55-7:50	+9	+12	0/8	3/8	2 m/s	3 m/s
5.6. (OR)	3:50-6:30	+14	+14	6/8	8/8	5 m/s	6 m/s
28.6. (NP)	22:00-0:00	+14	+11	8/8	8/8	2 m/s	2 m/s
2.7. (NP)	23:00-0:00	+17	+17	5/8	7/8	4 m/s	3 m/s

3.2. Epävarmuustekijät

Linnustوسلصتصت tuloksiin vaikuttavat epävarmuustekijät ovat maastotyön määrä, niiden ajoitus ja ajankohta, sekä sää maastotöiden aikaan. Myös laskijan kokemus, lintujen havaittavuus sekä vuosien väliset kantojen vaihtelut vaikuttavat tuloksiin. Havainnointiajankohdat ja laskenta-ajat olivat tarkoituksenmukaiset. Laskennat suorittivat kokeneet lintulaskijat hyvällä säällä, vähätuulisina ja sateettomina päivinä. 5.6. sää oli hieman heikompi tuulen vuoksi, mutta alueet olivat niin pienet, että lintujen äänet oli silti mahdollista kuulla hyvin koko selvitysalueelta.

Työmäärä todettiin selvitysten osalta riittäväksi. Pienellä kahden kierroksen porrastuksella saatiin etenkin hyönteissyöjien osalta luotettava kuva, sillä kesäkuun ensimmäisellä viikolla tuli vielä lisää myöhäissaapujia. Suurella todennäköisyydellä suurin osa huomionarvoisen lajiston reviiireistä löydettiin ja hankealueen linnustolliset arvot saatiin selvitettyä. Tikkojen ja muiden aikaisemmin keväällä aktiivisten lajien reviiireissä on pientä epävarmuutta, koska ensimmäisen laskentakerta sijoittui vasta

toukokuun jälkimmäiselle puoliskolle. Selvitysalueet olivat kuitenkin suhteellisen pienikokoiset, jolloin ne pystyttiin käymään tarkasti läpi paikaten tätä puutetta.

4. Tulokset

4.1. Yleistä

Pesimälinnustوسلصتسissä tehtiin havaintoja yhteensä 22 huomionarvoisesta lintulajista. Tuloksissa on myös esitetty muut mielenkiintoiset havainnot, jotka ovat joko alueellisesti mielenkiintoisia tai jotain biotooppia erityisesti kuvaavia hieman harvalukuisempia lajeja. Tulokset ovat esitetty paikkakohtaisesti numeroituna. Kyseiset numerot löytyvät myös reviirikartoilta.

4.2. Selvitysaluekohtaista tarkastelua

1. Santalahti

Huomionarvoisia lintulajeja havaittiin kuusi, joista västäräkin (NT) ja pensaskertun (NT) voitiin tulkita pitävän reviiriä selvitysalueella. Lisäksi selvitysalueella havaittiin aivan rannassa uinut tukkakoskelokoiras (NT), jonka ei tulkita pesivän alueella. Hieman alueen ulkopuolella oli toisella kierroksella yksinäinen kuikka (dir) uimassa rantaviivassa. Lähialueilla ei kuitenkaan pesi kuikkia. Valkoposkiahania (dir) havaittiin jälkimmäisellä kerralla kahdeksan linnun parvi isommilla nurmialueilla alueesta hieman länteen. Santalahdessa tunnetusti laiduntaa paljon valkoposkiahania etenkin lähialueilla pesineiden parien poikasten vartuttua. Tässä kyseessä oli pesimättömien luppohanhien parvi. Huomionarvoisten lajien ulkopuolelta mainittakoon koiras kivitasku, joka lauloi kivikkoisella rantavyöhykkeellä alueen sisäpuolella, tuulihaukka havaittiin myös alueella saalistamassa, koiras kantoi saalista alueen lounaispuolen vanhan teollisuusalueen suuntaan.

Santalahdessa liikkuu runsaasti jalankulkijoita sekä muuta liikennettä läpi vuoden, joten alueen lintulajit ovat tottuneet erinäisiin häiriötekijöihin. Alue koostuu enimmäkseen kumpuisesta nurmikkoalueesta, joka rajautuu hyvin kivikkoiseen Näsijärven rantaviivaan (kansikuva).

Kuva 2. Santalahden lintuhavainnot.

2. Uittotunnelin oja ja sen eteläpään ympäristö

Selkeästi linnustollisesti rikkain alue. Selvitysalueen sisäpuolelle ei tosin mahtunut kuin viherpeippo reviiri (EN) ja laiturin alla pesivä haarapääsky (VU). Muita mielenkiintoisia havaintoja selvitysalueelta olivat neljä kalalokin pesää sekä satakieli ja puukiipijä reviiri. Molemmilla kierroksilla käytiin läpi koko Uittotunnelin ojan ympäristö selvitysalueen rajojenkin ulkopuolelta kokonaisuuden haltuun saamiseksi. Hyvin pieneltä alueelta löytyi kolme viherpeippo reviiriä lisää ja kolme laulavaa pensaskerttu koirasta (NT). Pienellä alueella kilpalaulantaa ojan ympäristössä lauloi kultarinta, toinen satakieli sekä viitakerttunen. Näin pieneltä alueelta tämä on runsas määrä havaintoja. Ojanvarsi on todella rehevää melko koskematonta lehtipuumetsää. Kapesta vyöhykkeestä huolimatta lintuja oli paljon. Selvitysalueesta lounaaseen on rantaviivaa myötäilevä harmaaleppä valtainen lehtipuumetsä oli myös hienoa habitaattia, jossa on potentiaalia mm. kolopesijöille ja tikoille. Alueella kulkee kuitenkin runsaasti kävelypolkuja.

Kuva 3. Uittotunnelin ja Simolanrannan lintuhavainnot.

3. Simolanranta

Vaakkolammesta laskevan ojan suun ympäristö on pitkälti polkujen ja asutuksen ympäröimää, eikä näin ollen ole Uittotunnelin lailla yhtä runsaslintuinen alue. Ranta-alue on rakennettua ja rantaviivan puusto on kapeahko. Vaatimattomissa pusikoissa lauloi pensaskerttu (NT) ja viitakerttunen. Rannassa oli selvitysalueen sisällä kaksi kalalokin pesää sekä rantasipi reviiri (eva). Hieman alueen ulkopuolella omakotitalotontilla lauloi viherpeippo (EN) sekä kultarinta. Kyseinen oja pysyy

pitkään talven kynnykselle asti sulana Uittotunnelin kanssa, joten alueita hyödyntävät erinäiset talvehtijat.

4. Mattilankadun luoteispuoli

Hyvin kapea lehtimetsäkaistale Mattilankadun ja Valtatie 12 kulmassa. Alueen pienen koon ja vilkkaan sijainnin vuoksi linnustollisia arvoja ei todettu. Mattilankadun itäpuolella rivitaloalueella pensaskerttu (NT) piti reviiriä ja hieman siitä kaakkoon lauloi koiras punavarpuen (NT). Nämä molemmat sijaitsivat selvitysalueen ulkopuolella.

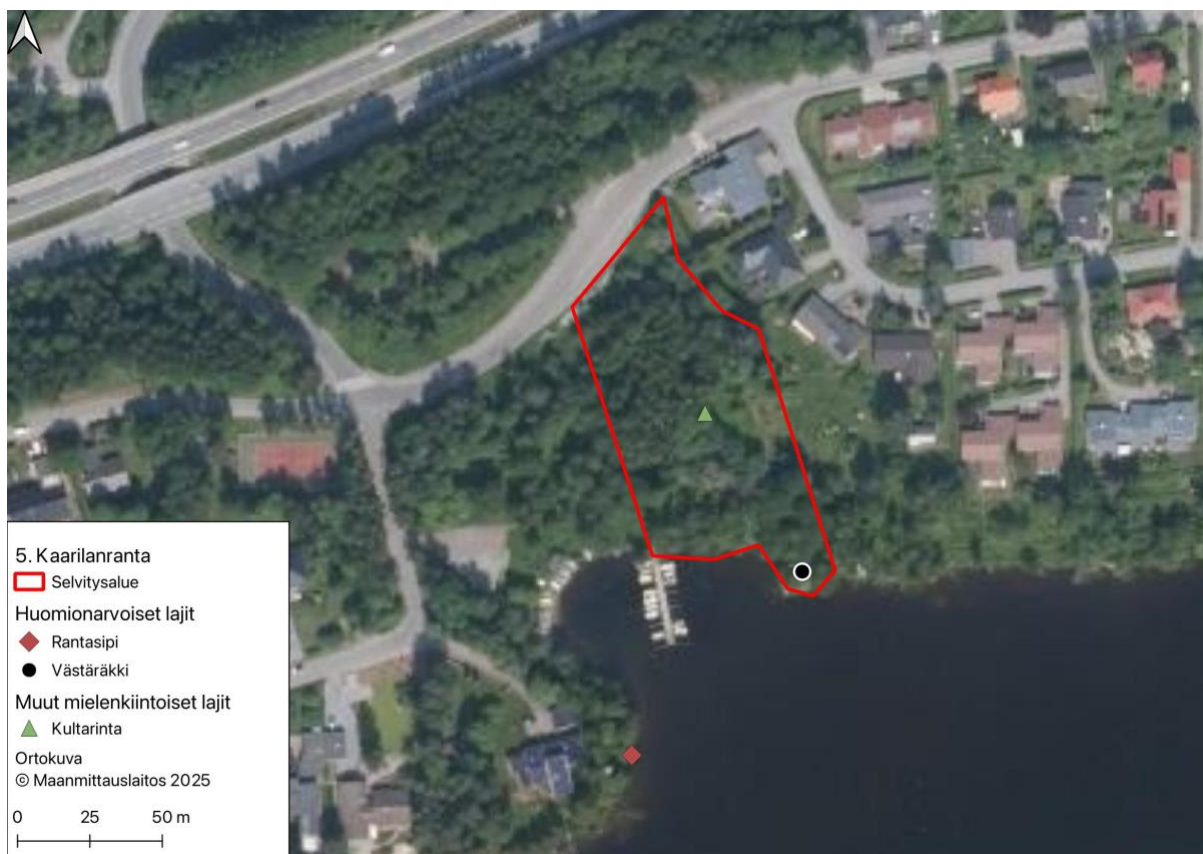

Kuva 4. Mattilankadun luoteispuolen lintuhavainnot.

5. Kaarilan ranta

Noin 100 metrin levyinen kaistale Simolankadulta Pyhäjärven rantaan.

Lehtipuumetsä oli melko luonnontilaista ja rehevää, mutta alue oli hyvin pienialainen asuinalueiden puristuksessa. Rantaviivassa kulki leveä kävelypolku. Selvitysalueella huomionarvoisista lajeista havaittiin ainoastaan rantaviivassa oleillut västäräkki (NT) ja muista mielenkiintoisemmista lintulajeista havaittiin kultarinta. Alueen ulkopuolella havaittiin lisäksi rantasipi (eva).

Kuva 5. Kaarilanrannan lintuhavainnot.

6. Tohloppijärven eteläranta

Selvitysalue kattoi Tohloppijärven etelärantaa noin 400 metrin levyiseltä alueelta. Pääsääntöisesti rannat olivat hyvin karuja Tohlopinrannan kadun varrella. Itäpuolella rantaviiva on rakennettu täyteen rivitaloja, joten siellä rantaviivan pusikot ja ruovikot olivat hyvin kapeita. Sen sijaan länsipuolella selvitysalueella oli hienoa lehtipuumetsää, josta löytyi laulava satakieli ja kultarinta. Myös puukiipijä piti reviiä selvitysalueen rajamaastoissa. Huomionarvoisia rantalajeja havaittiin neljä, joista minkään ei tulkitu pesivän selvitysalueella eikä sen välittömässä läheisyydessä. Paikalla havaittiin kuikka (dir), vanha harmaalokki (VU), kalatiira (eva, dir) ja koiras tavi (eva). Kalatiira poistui kerran kalan kanssa kauas idän suuntaan. Muista lajeista ei pysty luotettavasti antamaan tarkempia tulkintoja.

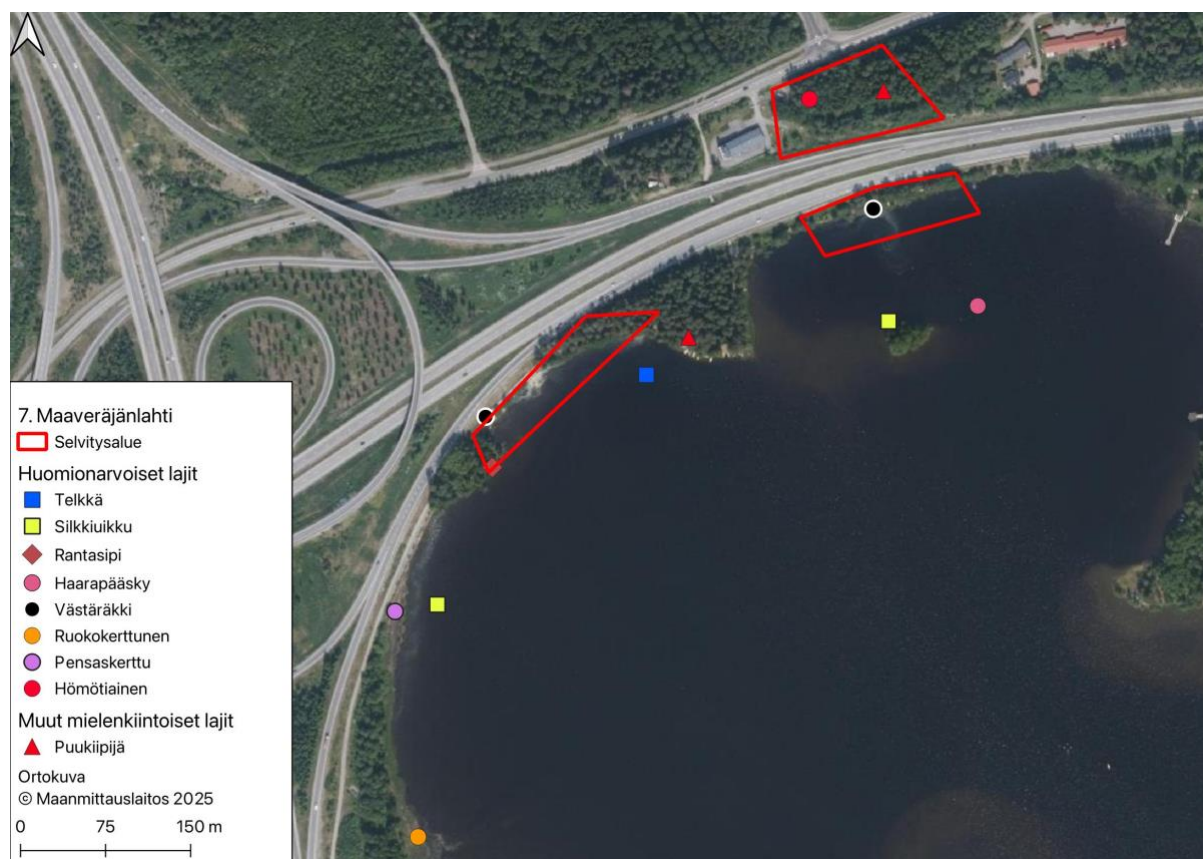

Kuva 6. Tohloppijärven etelärannan lintuhavainnot.

7. Maaveräjänlahden ympäristö

Selvitysalue koostui kolmesta pienestä ruudusta Maaveräjänlahden ja Mustavuoren välisellä alueella. Nokiantien ja Valtatie 12 välisellä kaistalla havaittiin hömötiainen (EN) ja puukiipijä poikue. Hömötiainen havaittiin vain jälkimmäisellä kierroksella ja on todennäköistä, että sen reviiri sijaitsee Myllypuron eteläpään kuusimetsissä.

Kaksi muuta selvitysalueetta sijaitsi Maaveräjänlahden karuilla rannoilla. Alueet olivat hieman alle 200 metriä leveitä. Alueita halkoi myös aktiivisessa käytössä olleet kävelypolut. Molemmilta selvitysalueilta todettiin västäräkkireviirit (NT) ja läntisemmällä ruudulla rantasipi (eva). Alueiden ulkopuolelta oli kaksi silkkiuikun (NT) pesää, jotka on esitetty kartalla havaintopisteinä. Lisäksi havaittiin kaksi yksittäistä silkkiuikkua, mutta näillä ei havaittu pesää. Lisäksi havaittiin naaras telkkä (eva) ja reviirit pensaskertulla (NT) ja ruokokerttusella (NT). Lahdella saalisteli haarapääsky (VU), mikä todennäköisesti pesii Villilänsaaren puolella.

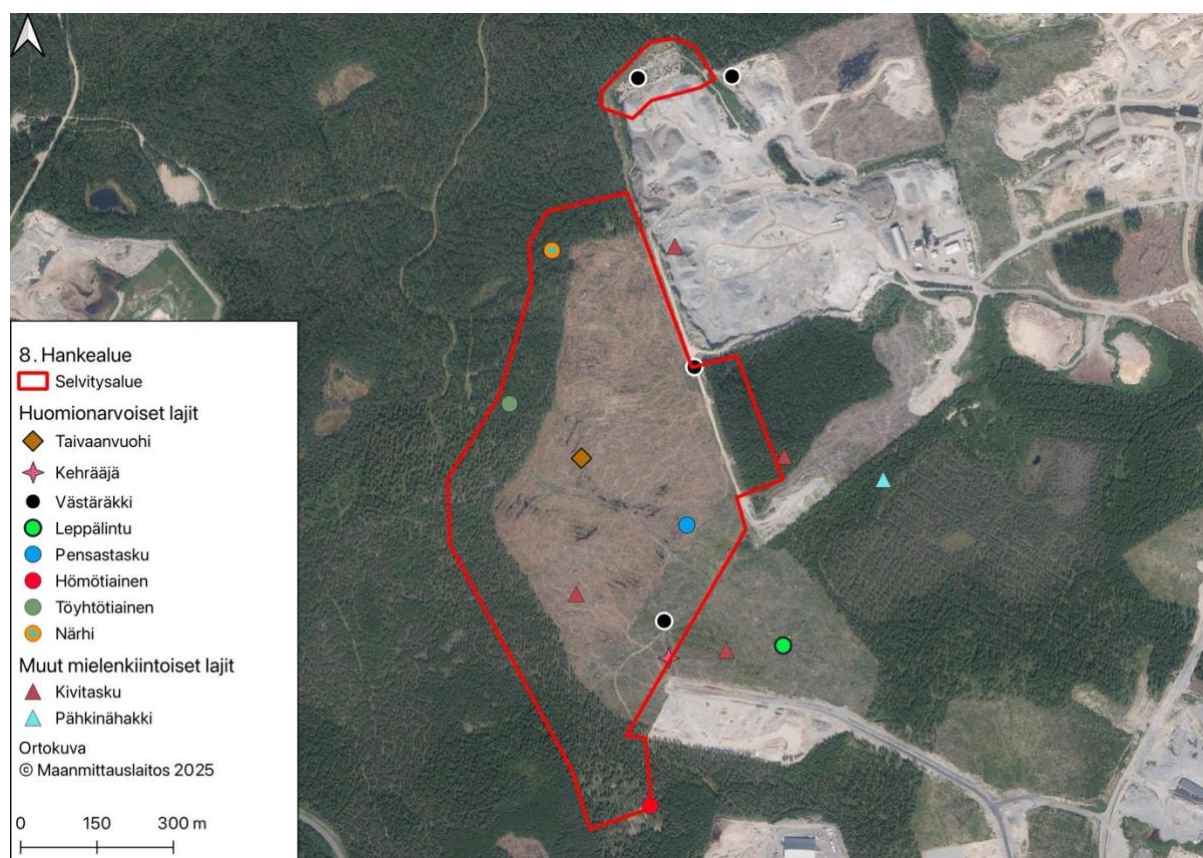

Kuva 7. Maaveräjänlahden ympäristön lintuhavainnot.

8. Hankealueen ympäristö

Juhansuon ympäristössä sijaitseva varsinainen hankealue kierrettiin molemmilla laskentakerroilla kokonaan huolellisesti reunoja myöten. Tämän lisäksi iltahämärissä kesäkuun loppupuolella havainnoitiin myös muuta linnustoa huuhkajatarkastuksen yhteydessä. Alue koostui isosta avohakkuusta, jota ympäröi itä- sekä eteläpuolelta louhosalue ja lännestä päin kallioinen männikkö.

Männiköt olivat linnustollisesti melko hiljaisia, huomionarvoisista lajeista havaittiin reviirit töyhtötiäisellä (VU) ja hömötiäisellä (EN), joiden lisäksi havaittiin närhi (NT). Tuore avohakkuu houkutteli monipuolisesti lajeja puoleensa, sillä sieltä todettiin reviirit pensastaskulla (VU), taivaanvuohella (NT), västäräkillä (NT) sekä kahdella parilla kivitaskuja. Selvitysalueisiin sisältyi myös pienet reunukset louhimon puolta. Näistä löytyi jopa kolme västäräkki reviiriä lisää sekä kolme paria kivitaskuja. Koiras leppälintu (eva) pyöri läheisellä tukkipinoalueella, eikä sen reviirin ytimestä ole täyttä varmuutta. Huuhkajatarkastuksella iltahämärissä tukkipinojen viereiseltä hakkuulta nousi lentoon kehrääjä, joka pienen lentokierroksen jälkeen laskeutui takaisin hakkuulle. Pikaisella tarkastuksella pesää tai muitakaan merkkejä reviirin tarkemmasta sijainnista ei saatu todettua.

Kuva 8. Hankealueen ympäristön lintuhavainnot.

4.2. Huuhkajan pesimäpaikka

Hankealueen vaikutusalueella pesi huuhkaja onnistuneesti kahtena vuonna peräkkäin 2021 ja 2022. Pari yritti pesintää myös vuonna 2023 epäonnistuen siinä. Tämän jälkeen paikalla on havaittu soidintava pari vuoden 2024 puolella, mutta 2025 ei ole varmaa havaintoa alueen ympäristöstä. Mahdollista pesintää tutkittiin 28.6. iltapuolella kiertäen jalan louhimoalueen ympäristöä sekä hankealueen puolta. 2.7. kierrettiin vielä selvitysalueen länsipuolen metsän reunoja. Kumpikaan havainnointi ei tuottanut minkäänlaista havaintoa huuhkajasta. Pesimäpaikkojen on todettu rengastajan toimesta olevan edelleen huuhkajalle kelvollisia. Yhteenvetona kumpikaan käynti ei tuottanut minkäänlaista havaintoa huuhkajasta, eikä vanhojen pesien ympäristössä ollut minkäänlaista elämää.

5. Yhteenvedo ja suositukset

Selvitysalueilla ei todettu olevan erityisen arvokkaita linnustokohteita. Monipuolisista ja runsain linnusto oli uittotunnelin ympäristössä, jonka rehevässä lehdossa havaittiin pienellä alueella useita hieman vaateliaampia lajeja. Kuitenkin varsinaisen selvitysalueen sisällä pesi huomionarvoisista lajeista vain yksi pari viherpeippoja ja haarapääsky. Suurinosa havainnoista tehtiinkin selvitysalueen ulkopuolelta. Varsinaisen hankealueen selvitysalueella havaittiin eniten huomionarvoisia lajeja, mitä selittää alueen suuri koko. Hakkuuaukolla havaituille lajeille on runsaasti vastaavia elinympäristöjä, eikä alue ole ympäristönä erityisen arvokas linnustolle. Reunustavat metsäalueet ovat osa suurta metsäkokonaisuutta, joka jatkuu aina Nokian tunnettujen kaakkurijärvien/Kivikeskun ympäristön luonnonsuojelualueille saakka.

Lähteet ja aineistot

BirdLife Suomi 2024. Nettijulkaisu.

<https://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhanalaisuus/alue/>

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.)
2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja
Suomen ympäristökeskus.

Majaneva, J. 2025. Tiedonanto sähköpostitse 24.6.2025. Ramboll.

Väisänen, R., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto.
Kustannusosakeyhtiö Otava. Helsinki. 567